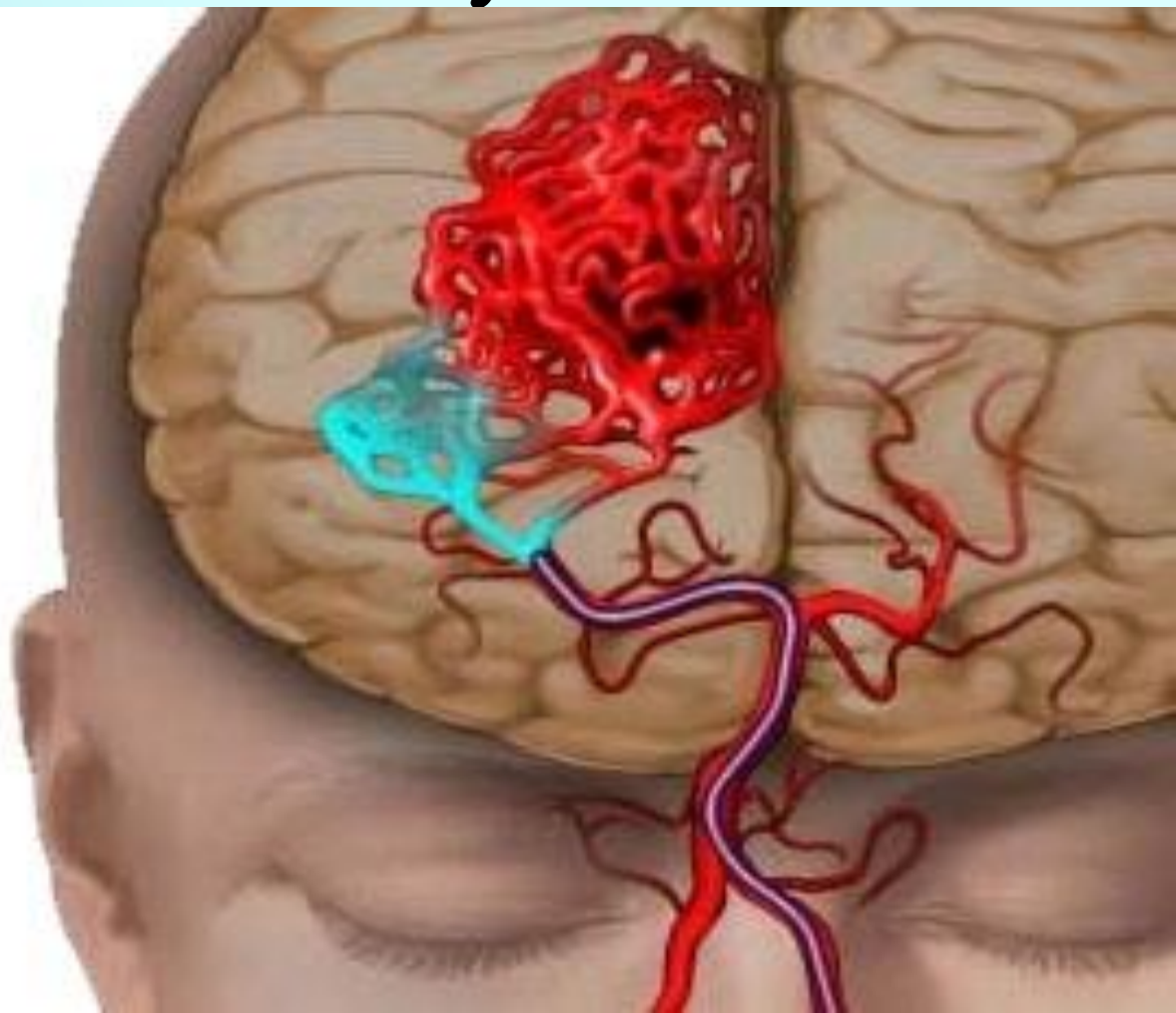
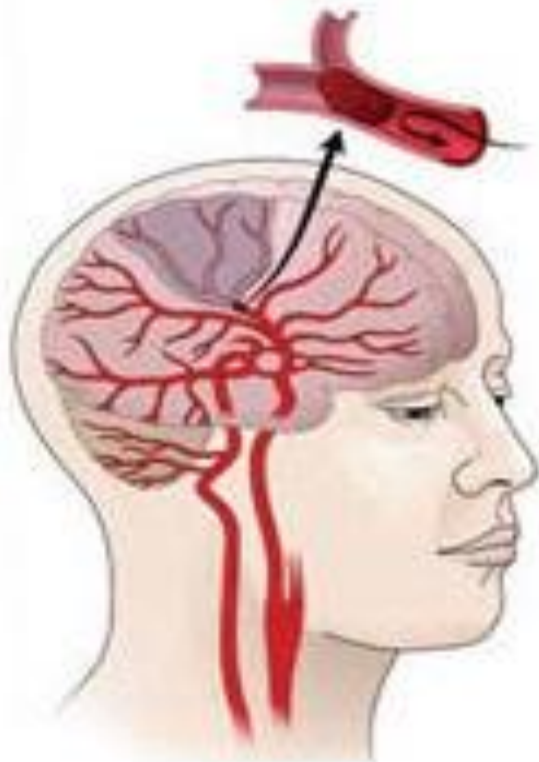

Бас ми қан айналым жүйесінің жедел бұзылулары Инсульт

Жоспар:

- 1. Инсульт және оның түрлері**
- 2. Инсульттің пайда болу факторлары**
- 3. Инсульттің алғашқы белгілері**
- 4. Инсульт кезіндегі алғашқы көмек**
- 5. Ауруханадағы емдік шаралар**
- 6. Ми қанайналымының жедел бұзылыстары кезіндегі базисты терапия принциптері**
- 7. Ми қан айналу бұзылысының алдын алу шаралары**

**Инсульт - ми қан
айналымының жіті
бұзылысы, яғни ми
қан-
тамырларының
бірінің үзілуі,
түйілуі немесе
тығындалуы.**

Ми қан айналымының бұзылыстары формаларының жіктелуі

А. ми қан айналымынн жеткіліксіздігінің алғашқы көріністері.

Б. ми қанайналымынн өткінші бұзылыстары

Транзиторлы ишемиялық шабуыл

Гипертониялық церебральды криз

Жедел гипертониялық энцефалопатия

В. Инсульттер

1. Геморрагиялық инсульт (миға қан құйылу) (20-25%):

- а) субарахноидты қанқұйылу
- б) миішілік қанқұйылу
- в) вентрикулярлы қанқұйылу
- г) аралас қанқұйылу

2. Ишемиялық инсульт (ми инфарктісі) (75-80%):

- а) атеротромбоздық
- б) кардиоэмболиялық
- в) гемодинамиялық
- г) лакунарлы
- д)гемореологиялық микрооклюзия типі бойынша

3. Кіші инсульт

4. Бұрын өткен инсульт салдыры (1 жылдан астам)

Г. Ми қан айналымының өрбуші бұзылыстары

- 1. Сүлелі субдуральды гематома
- 2. Дисциркуляторлы энцефалопатия

Транзиторлы ишемиялық шабуыл – тұрақсыз жалпы милық және ошақтық белгілермен көрінетін, 24 сағат ішінде өткінші болып өтетін ми қанайналым бұзылысы.

Ишемиялық инсульт. Бұл жағдайда тамыр өз қабырғасының тұтастығын сақтап қалады, алайда қанның ағымы тромбымен түйілуіне немесе тығындалуына байланысты тоқтап қалады. Тромбылар - қантамыр қабырғасының жас ерекшелігіне қарай өзгерістері - кез келген ағзадағы қантамырды бітеп, жүрек, бүйрек, ми инфарктісіне алып келеді. Қантамырлар жалпы қан ағысына келіп түсетін май тіндерінен де тығындалуы мүмкін, мысалы, бұл жағдай ұзын түтікше тәрізді сүйектер сынғанда немесе толық адамдардың қуыстық операциялар кезінде орын алуы ықтимал. Газды эмболия - тамырлардың газ көпіршіктерімен тығындалуы - өкпеге операция кезінде туындауы мүмкін. Ишемиялық инсульт - қарт адамдарға тән. Ол көбінесе түнде немесе таңға қарай туындайды, бірнеше күн ағымында бірте-бірте дамуы мүмкін, ауыспалы сипатқа да ие бола алады.

Геморрагиялық инсульт . Бұл артериялық гипертонияның асқынуы болып табылады. Жоғары қысымды көтере алмаған қан тамыры жарылады да, қан ми заттегіне келіп түседі. Құйылған қан миды басып, оны ісіндіреді және мидың бір бөлігі өледі. Мұндай инсульт көбінесе ауыр, күйзеліске толы күннен соң туындайды. Кешке қарай бас жарылып кетердей қатты ауырады. Заттардың барлығы қызыл түсті болып көріне бастайды, жүрек айнып, құсады, бас ауруы күшейеді - соққының алғашқы белгісі осындай. Сонан соң қимыл-қозғалыс, сөйлеу, сезгіштік қабілеттері бұзылады, құлақ естімеуден бастап, естен тануға, тіпті кома жағдайына дейін барады.

ManipalHospitals
LIFE'S ON

nucleus
MEDICAL MEDIA

Дұрыс тамақтанбау

Жоғары артериалдық қысым

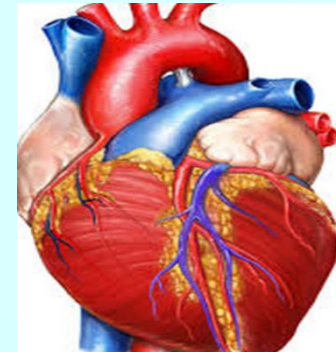

Қант диабеті

Күйзеліс және депрессия

Инсульттің пайда болуының негізгі факторлары

Жүрек аурулары

Дене белсенділігінің азаймауы

Семіздік

Алкоголь және наркотик тұтыну

Инсульттің алғашқы белгілері. Инсультті анықтау үшін FAST тестті (Face Arm Speech Test, аудармасы «Бет-Қол-Сөз-Тест») қолдансаңыз да болады .

Инсультпен ауырып тұрған адамның күйін мынадай 4 қарапайым белгісі арқылы тануға болады:

- * Науқастан күлуін өтініңіз (ол талпынуы мүмкін, бірақ күле алмайды)**
- * Әңгімеге тартыңыз (мысалы, «бүгін ауа райы керемет, солай ма?» десеңіз, сөйлеуге қиналады немесе сөйлей алмайды)**
- * Екі қолын қатар көтеруін өтініңіз (ол бұны істей алмайды)**
- * Тілін шығаруын өтініңіз (тілі жыбырлап не қайырылып тұрады)**

«Бет»

«Қол»

«Сөз»

Инсульт кезіндегі алғашқы көмек

Ең алдымен 103-жедел медициналық көмек бригадасын шақыру керек!

Жедел жәрдем келгенше:

- Мойыны бүгіліп, қанның ағысының нашарламауы үшін бас пен иықты жастыққа қойып науқасты көлденеңінен жатқызу керек;
- Тыныс алуды қиындататын киімнің алдын ашып, таза ауаның келуіне ықпал ету керек;
- Тісінде протез болса алып тастау керек;
- Егер науқас құсып жатса, басын бір жаққа қисайтып, құсықтың тыныс алу жолына кетпеуі және тілдің артқа кетпеуі үшін құсықты шығару керек.

Ауруханадағы емдік шаралар

- Адекватты оксигенацияны қамтамасыз ету (жоғарғы тыныс жолдарын тазалау, ауа өткізу, жасанды тыныс алдыру аппараттарын қолдану)
- Жүйелі түрде артериальды қан қысымының оптимальды деңгейінде ұстау (АҚК тек 220/120 мм.сын.бағ асқан жағдайда ғана төмендету)
- Тырысу ұстамаларын басу
- Психомоторлы қозуды басу
- Гипертермияны басу (аспизол, физикалық әдістер)
- Үдемелі құсу мен ықылықты басу
- Ми құрылымдарындағы метаболизм бұзылыстарын коррекциялау
- Ауруханаға дейінгі кезеңде қателік кету қаупі жоғары болуына байланысты дифференцирленген терапияны жүргізбеген дұрыс.

Ми қанайналымының жедел бұзылыстары кезіндегі базисты терапия принциптері

1. Ауыр халдегі науқасты қарауға жатады:

- әрбір 2 сағат сайын бир қырынан екінші қырына ауыстырып жатқызу;
- әр 12 сағат сайын науқас денесін камфор спиртынмен сүрту;
- клизмалар;
- тәулігіне 1 кг дене массасына 30-35 мл есебімен сұйықтық енгізу;
- әрбір 2-4 сағат сайын ауыз және мұрын-жұтқыншақты тазалау;
- калориялығы жағынан теңдестірілген тамақтану, жұтыну мүмкін болмаған жағдайда – 2 тәуліктен кеш емес зондпен тамақтандыру;
- кеуде торына вибрациялық массаж;
- іш киімді күнделікті ауыстыру;
- зәр қуықты катетеризациялау (қажет жағдайда);
- аяқтарын серпімді бинттермен таңу

2. Тыныс алу және жүрек-қантамыр қызметінің бұзылыстарын коррекциялау

3. Қышқылды –негіздік және осмостық гомеостазды қалыптандыру

4. Су-электролиттік балансты қалыптандыру

5. Ми ісінуі мен жоғарлаған басүйек ішілік қысымды емдеу мен алдын алу

6. Вегетативті-трофикалық бұзылыстар мен инсульттың соматикалық асқынуларын емдеу және олардың алдын алу .

II-й поток: СОЛЬ ЗАПРЕЩЕНА!!!

Ас үлесінде тұз, май мен қанттың болуын шектеңіз.

Артериялық қан қысымыңызды бақылауда ұстаңыз

Дене салмағыңызды бақылаңыз

Күнделікті жеміс пен көкөністі тұтыныңыз

Ми қан айналу бұзылысының алдын алу шаралары

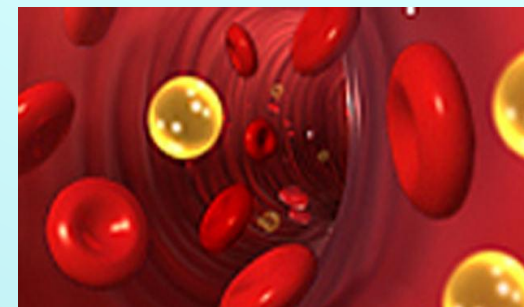
Қан құрамындағы қанттың мөлшерін бақылаңыз

Дене жаттығуларымен айналысыңыз

Темекіден бас тартыңыз

Қан құрамындағы холестерин деңгейін бақылаңыз

Спасибо за внимание!

NVisionGroup
ЭНВИЖН ГРУП

Динамичный интегратор